

PVF

TEHTÄVÄMATERIAALI

Poliittisen valokuvan festivaali: Kolmanteen polveen

Alex Masi
David Magnusson
Farzana Wahidy
Meeri Koutaniemi
Sara Hornig
Tatiana Vinogradova
Tuomas Linna

Poliittisen valokuvan festivaalin *Kolmanteen polveen* -näyttely tarkastelee valokuvia tekoina. Näyttelyssä painotetaan valokuvien yhteiskunnallista ulottuvuutta. Tässä näyttelyssä politiikka merkitsee vaikuttamista toisiin ihmisiin yksilöllisellä, kansallisella ja maailmanlaajuisella tasolla. Mitä monimutkaisempia asioiden syy- ja seuraussuhteet ovat, sitä suuremman painoarvon valokuvat saavat.

Kolmanteen polveen -näyttelyyn on kutsuttu mukaan valokuvaajia, jotka haluavat valokuvillaan vaikuttaa maailmaan. Käsittelemällä esimerkiksi naisten, lasten tai seksuaalivähemmistöjen asemaa, käsitellään väistämättä hyvän ja ihmisarvoisen elämän perusteita: turvallisuutta, oikeudenmukaisuutta, ihmisarvoista kohtelua, oikeutta koulutukseen ja oikeutta edes osittain päättää itseään koskevista asioista.

Käytä kuvaustehtävissä:
#pvf2015 #kolmanteenpolveen

SUOMEN
VALOKUVA-
TAITEEN
MUSEO

Sara Hornig on kuvannut *Jokapäiväinen leipämme* -valokuvasarjaan jonottajien ruokakasseja leipäjonossa. Viime vuoden lopussa julkaistun ruoka-apatutkimuksen mukaan leipäjonot ovat välttämättömiä jo miltei 20 000 suomalaiselle. Tilapäiseksi tarkoitettu avustusmuodosta on tullut pysyvä osa tuhansien ihmisten arkea.

Tuomas Linna on *Huoli*-teoksessaan dokumentoinut esineitä, joita lapsilta on takavarikoitu heidän ollessaan arviointi- ja vastaanottoyksiköissä. Suomessa on 18 000 lasta, jotka varttuvat oman kotinsa ulkopuolella. Sijoitettujen lasten ja nuorten määrä on ollut vuosikausia kasvussa.

Mieti miksi kuvaajat eivät ole kuvanneet ihmisiä, vaan kasseja tai esineitä? Kerro jonkun huostaanotetun lapsen tai leipäjonossa seisovan ihmisen tarina sillä perusteella mitä näet kuvissa.

Ota valokuva jostakin omasta esineestäsi ja kirjoita siihen liittyvä kantaottava teksti.

Tatjana Vinogradovan muotokuvaasarja *Melankolisia aikoja* kertoo seksuaalivähemmistöjen elämästä Venäjällä. Vuonna 2013 tehdyn mielipidetutkimuksen mukaan venäläisistä 74% oli sitä mieltä, että homoutta ei tulisi hyväksyä yhteiskunnassa.

David Magnusson on kuvannut *Purity*-sarjassaan muotokuvia tyttäristä ja isistä, jotka ovat antaneet toisilleen siveyslupauksen *Purity Ball* -seremoniassa. Siveyslupauksen antaneet tyttäret lupaavat pysyä puhtaina, neitsyinä, siihen asti kunnes menevät naimisiin. Isät lupaavat suojella tyttäriensä mielen, kehon ja hengen puhtautta sekä toimia heille hyvinä roolimalleina.

Pohdi erilaisia tapoja vaikuttaa valokuvilla vähemmistöjen oikeuksiin. Vertaile kuvasarjojen tunnelmia ja mieti, miten ne vaikuttavat tulkintaasi aiheista? Millaisia sopimuksia mielestäsi lapset ja vanhemmat voivat tehdä keskenään?

Ota muotokuva kaveristasi pohtien valonkäyttöä, värejä ja tunnelmaa.

III

Alex Masi on valokuvannut Bhopalissa, jossa perheet edelleen elävät kaikkien aikojen pahimman teollisuusonnettomuuden varjossa. Vuonna 1984 yhdysvaltalaiselta hyönteismyrkkytehtaalta purkautui myrkyllistä kaasua. Puoli miljoonaa ihmistä altistui kaasulle ja eri arvioiden mukaan 3000–20 000 ihmistä kuoli sen seurauksiin.

Farzana Wahidy on afganistanilainen valokuvaaja. Sarjassaan *Afganistanin naisia* Wahidy on valokuvannut erilaisia arkisia elämäntilanteita. ”Haluan näyttää laajemman kuvan afganinaisten elämästä, en ainoastaan sitä, että meillä on ongelmia”, Wahidy kertoo.

Mitä uutta kuvat kertovat afganinaisten elämästä, entä Intiasta? Mikä oikeuttaa valokuvaajan kuvaamaan vierasta kulttuuria oman kulttuurinsa ja arvomaailmansa läpi?

Millaisissa ryhmissä olet itse mukana? Ota kuva, joka muuttaa ennakkokäsitystä ryhmästä myönteiseen suuntaan.

IV

Meeri Koutaniemi kuvasi *Vaihtoehto*-kuvasarjassaan esiintyvät henkilöt pohjois-Ugandassa joulukuussa 2014. ”*Aiheena ympärileikkaus koskettaa kaikkia, joilla on joku nainen lähipiirissä: vaimo, tyttöystävä, oma tytär tai sisko. Itse asiassa se koskettaa ihan kaikkia, koska kaikilla meillä on äiti*”, Koutaniemi sanoo.

Uganda on esimerkki Afrikan maasta, joka on onnistunut merkittävästi vähentämään naisten ympärileikkauksia. Vuonna 2002 Ugandan hallitus kielsi tyttöjen sukupuolielinten silpomisen ja salli kansalaisjärjestöjen levittää tietoa koko maassa. Valistustyön ansiosta yhä harvempi tyttö ympärileikataan, eikä Koutaniemen sarjassa esiintyvä ympärileikkaaja Mariakaan harjoita enää aiempaa ammattiaan.

Miksi kuvaaja on mielestäsi kuvannut aiheita muotokuvien kautta? Kuvasarjan nimi on ”Vaihtoehto”. Mistä luulet nimivalinnan johtuvan? Miksi tällaisia kuvia on tärkeää näyttää myös Suomessa?

Millaisten vaihtoehtojen edessä itse olet? Esitä tilanteesi valokuvalla tai kuvaparilla.

Pohdi, kela ja kuvaa

► Miten valokuvilla vaikuttaminen eroaa muusta aktivismista?

► Pohdi mitä aihetta voisit itse käsitellä valokuvan keinoin? Onko ympäristössäsi epäkohtia, joihin haluaisit puuttua, tai asioita, joiden olemassaolosta haluaisit huomauttaa?

► Kuvaa kohdettasi käyttäen erilaisia kuvallisia keinoja - rajaus, sommittelu, kuvakulmat. Kokeile millaisia vaikutelmia voit saada aikaan samasta aiheesta?

► Kuvien nimeäminen ja liittäminen johonkin kontekstiin on olennaista valokuvan kantaaottavuuden kannalta. Mieti miten teksti kuvan ohella vaikuttaa kuvan tulkintaan?

► Käytä sosiaalista mediaa omien kantaaottavien valokuviesi levittämisessä ja oman teemasasi esiin tuomisessa. Merkitse kuvasi käyttäen tunnustetta #kolmanteenpolveen

Opetusmateriaalin suunnittelu ja toteutus:

Niina Ala-Fossi, Erja Salo (Suomen valokuvataiteen museo) ja
Maija Ihanainen (Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu)

Alkuperäiset taiteilijaesittelyt:

Svetlana Bachenova, Outi Korhonen, Heikki Pölonen, Anna-Kaisa Rastenberger, Tiina Rauhala ja Sanni Seppo (Voima 1/2015)